

Posudek vedoucího

JIROUŠEK, Filip, Život disidenta na malém městě v oblasti severovýchodních Čech, FHS 2021.

Diplomová práce Filipa Jirouška se zabývá určitými částmi životního příběhu člověka, který se stal veřejně známým díky jednomu často připomínanému činu – díky blahopřání k narozeninám Ferdinanda Vaňka čili Václava Havla uveřejněném v předlistopadovém Rudém právu.

Petr Rýgr je středobodem diplomové práce. Filip Jiroušek s ním opakovaně hovořil (a také s některými jeho známými), měl přístup k jeho osobnímu archivu a v menším měřítku využíval i některých dalších dokumentů (a také patřičné odborné literatury). Nashromážděné materiály jsou dostatečné a v kombinaci s autorovým zaujetím vyústily v kvalitní diplomovou práci.

Chci nicméně upozornit na jeden problém, který jsme s diplomantem už ostatně debatovali. Filip Jiroušek k centrální postavě svého textu přistupuje s úctou, což je samozřejmě naprosto v pořádku, ale někdy mu úcta bránila ve využití některých pramenů a vposledku poněkud podvrátila samotný autorský záměr – viz typicky stranu 18 a konstatování, že s ohledem na přání Petra Rýgra se diplomant rozhodl nenatáčet rozhovory s Rýgrovy sousedy. Eticky je vyslyšení takového přání v naprostém pořádku, ale přece jen pokud chce diplomant vylíčit „život disidenta na malém městě“, což soudě z názvu práce zjevně chce, tak při vyslyšení takového přání leccos ztrácí, protože ono „malé město“ není v textu nijak zastupováno, lépe řečeno, zastupuje jej Petr Rýgr.

Současně, což se s tím, co jsem právě zmínil, pojí, je třeba říci, že pokud autor podřizuje svůj výzkum subjektu výzkumu do takové míry, že opomíjí i některé typy pramenů, které by byly pro naplnění tématu práce nemálo podstatné, je s podivem, že v jiných případech se tohoto přístupu nedrží a autorovo přání či sebepojetí zpochybňuje. To když například i přesto, že se Rýgr za disidenta nepovažuje, předkládá argumenty, proč jej za takového disidenta považovat, a nakonec jej za něj přes Rýgrův vlastní názor i označí (o čemž ostatně svědčí sám název práce). Jinak řečeno, nejde mi o to zpochybnit nazírání na Petra Rýgra jako na disidenta (to je naprosto legitimní), jde mi o to upozornit na jistou nekonzistentnost ve zvoleném přístupu.

Mohl bych upozornit i na některé podobné jevy, ale mířím tím vlastně jen k tomu, že – prostě řečeno – Filip Jiroušek má hlavní postavu své knihy rád. Chová k němu náklonnost, snad až obdiv, což ovšem s sebou nese výše naznačené svízele.

Na straně druhé platí, že diplomová práce Filipa Jirouška je sepsána s velkou péčí, že je to práce poctivá a psaná s chutí, erudicí i s přesvědčením. Jejím autorovi se život Petra Rýgra podařilo vylíčit plasticky, k čemuž mimochodem dopomohl i dobrý psaný projev. V neposlední řadě Filip Jiroušek zpracovával diplomovou práci naprosto samostatně.

Z těchto všech důvodů jsem přesvědčen, že jistý obdiv, který autor textu k osobě Petra Rýgra chová a který je ostatně pochopitelný, byl vyvážen naprosto dostatečně, a tudíž diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji dle průběhu obhajoby ohodnotit buď stupněm 1 (výborně), nebo 2 (velmi dobře).

V Praze dne 8. června 2021

.....
PhDr. Přemysl Houda, PhD.